

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2011-12-14

HSN 1112-1505

Handläggare:
Thomas Österberg

Förslag om vårdval för tjänster inom klinisk neurofysiologi

Ärendebeskrivning

Ärendet innehåller förslag om att utarbeta förfrågningsunderlag enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962) för vårdval avseende tjänster inom klinisk neurofysiologi för primärvård, psykiatri, geriatrik och privata specialistläkare.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2011-12-14

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedning för akutsjukvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra till förvaltningen att återkomma till nämnden med förslag till förfrågningsunderlag för tjänster inom klinisk neurofysiologi.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsnämnden fattade i maj 2008 beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för vårdval inom ett stort antal specialiteter. Vid detta tillfälle föreslog förvaltningen upphandling av tjänsterna inom klinisk neurofysiologi.

Förvaltningen har, under åren 2010 och 2011, genomfört ett flertal uppföljningar inom avtalsområdet och gör nu bedömningen att de tjänster som remitteras från primärvård, psykiatri, geriatrik och privata specialistläkare är lämpliga för vårdval.

Nulägesbeskrivning av klinisk neurofysiologi

I dagsläget har förvaltningen avtal med tre externa leverantörer och ett akutsjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset. Avtalet med Karolinska tecknades för att säkerställa utbildning och tillgång till ett fåtal specialundersökningar. För ett begränsat sortiment av elektroencefalografier (EEG-undersökningar) har förvaltningen även avtal med ytterligare två akutsjukhus, Danderyds sjukhus AB och Capiro S:t Görans sjukhus AB. Avtalen har förlängts och upphör 2013-05-31.

Leverantörernas verksamheter är relativt väl spridda geografiskt. Tjänsterna utförs på läkarhusen i Vällingby, Odenplan och Farsta samt vid Globen. Karolinska Universitetssjukhuset har neurofysiologiska kliniker på Solna, Huddinge och inom Södersjukhuset AB.

Totalt utförs årligen inom SLL cirka 22 000 neurofysiologiska undersökningar, varav efter remiss från primärvård, psykiatri, geriatrik och privata specialistläkare ungefär 9 400 undersökningar till ett värde av 21 mkr. Ungefär 30 procent av undersökningarna från remittenter i öppenvården utförs på någon av Karolinska Universitetssjukhusets kliniker.

Till största delen är remittenterna husläkare och privata specialistläkare, framförallt inom specialiteten neurologi.

De mest frekventa undersökningarna inom perifera nervsystemet är elektroneurografier (ENeG) och elektromyografier (EMG). Syftet med undersökningarna är att mäta elektriska signaler från nerver och muskler för att kunna diagnosticera exempelvis nervskador, ALS, polio med mera. Till de mest beställda undersökningarna hör också EEG vars syfte är att bedöma den elektriska aktiviteten i hjärnan. Remittenterna har ofta frågeställningar om epilepsi, demens och medvetandestörningar.

Tillgängligheten skiljer sig åt mellan leverantörerna. Medan väntetiderna hålls hos de externa leverantörerna så överskrids väntetiderna för flertalet undersökningar till sjukhusen. Längst väntetider till sjukhusen är det för undersökningar som involverar moment med specialistkompetens, exempelvis EMG (1,5 – 10 månader) och avancerade sömnundersökningar (4 månader).

Utbildningsbehovet är den enskilt viktigaste frågan för specialiteten klinisk neurofysiologi. Det finns ett stort behov av nya läkarspecialister och nya biomedicinska analytiker (BMA). Av de fåtal verksamma specialisterna i dag väntas mer än hälften vara i åldern för pension inom den närmaste femårsperioden.

Förvaltningens samlade bedömning

Genom vårdval behålls en mångfald av leverantörer. Förvaltningen möjliggör också att befintliga specialister kan fortsätta arbeta inom sina verksamheter. Med vårdval ges större möjligheter att arbeta fram ett förfrågningsunderlag som stödjer och stimulerar återväxten av specialister. Därigenom behålls eller förbättras tillgängligheten för patienter.

Vårdval bedöms vara ett ändamålsenligt verktyg för att utveckla uppdraget för leverantörerna. Detta eftersom ett vårdval ger ökade förutsättningar för förvaltningen, tillsammans med leverantörer och företrädare för branschen, att formulera och följa upp enhetliga kvalitetskrav för specialiteten.

För att säkra utbildning och forskning föreslås att förvaltningen även framgent avtalar med Karolinska Universitetssjukhuset om motsvarande volymer enligt år 2011 och med de priser som framkommer i vårdval. Om behovet av EEG-undersökningar kvarstår vid Danderyds sjukhus AB och S:t Görans sjukhus, efter översyn inför framtidens hälso- och sjukvård, kan förvaltningen genom avtal behöva trygga utbudet av EEG-undersökningar för intilliggande psykiatri- och geriatrikenheter.

Ekonomiska konsekvenser

Uppdraget bedöms kunna avgränsas, beskrivas och prissättas så att volymer och kostnader hålls inom rimlig nivå.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Vårdval bedöms kunna utformas på sådant sätt att höga krav på patientsäkerhet tillgodoses.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Vårdval bedöms kunna utformas så att befolkningen erbjuds en jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

I vårdvalet ställs krav på att leverantörerna ska följa SLL:s riktlinjer och årligen rapportera miljöpåverkan av verksamheterna.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef